

Samhällsutvecklingsförvaltningen
Plan- och bygg

OMRÅDESBESTÄMMELSER FÖR FÅGELSJÖ 1:1 MED FLERA, "FÅGELSJÖ GAMMELGÅRD"

LJUSDALS KOMMUN
GÄVLEBORGS LÄN

BESKRIVNING

Fågelsjö Gammelgård

Handlingar

Till områdesbestämmelserna hör följande handlingar:

Karta med bestämmelser
Denna beskrivning
Samrådsredogörelse

Områdesbestämmelsernas syfte

Områdesbestämmelserna har upprättats för att bevara den kulturhistoriskt värdefulla miljön samt tillhörande byggnader. På grund av områdets kulturhistoriska värde gäller den utökade lovplikten samtliga byggnader inom området. Ny bebyggelse inom området är bygglovspliktig och ska endast i undantagsfall tillåtas.

Under sommaren 2012 togs Hälsingegårdarna upp på Unesco:s världsarvslista och Fågelsjö Gammelgård är en av dessa gårdar. För att skydda världsarvets status samt miljön närmast gården upprättas denna områdesbestämmelse.

Plandata

Bestämmelseområdet ligger i byn Fågelsjö cirka nio mil väster om Ljusdal. Området är beläget på västra sidan av Fågelsjö och Fågelsjöån och omfattar Gammelgården, Amerikahuset, ekonomibygnader, intilliggande skog och ängsmark. Gården är ett byggnadsminne.

Fågelsjö Gammelgård (Fågelsjö 1:1 och Fågelsjö 1:4) ägs av Ljusdals kommun. Områdets areal är cirka 37 hektar.

Tidigare ställningstaganden

Området är utpekad som riksintresse för naturvård (Björnån), friluftsliv (Orsa Finnmark), skyddat vattendrag (Voxnan uppströms Vallhaga) och kulturmiljövård.

Nordöstra delen av området berörs av naturvårdsprogrammet för Myrsjön-Tyckeln-Tryggyckeln.

Fågelsjö Gammelgård är genom sitt kulturhistoriska värde skyddad som byggnadsminne.

Inom byn Fågelsjö, som ingår i samlad bebyggelse gäller utökad bygglovsplikt för en- och två bostadshus beträffande tillbyggnader mindre än 30 m², komplementbyggnader samt invändiga ändringar, 9 kap 2-10 §§ Plan- och Bygglagen (PBL 2010:900).

Förutsättningar

Under sommaren 2012 togs ett antal hälsingegårdar upp på Unesco:s världsarvslista. Fågelsjö Gammelgård är en av dessa och för att skydda områdets utformning bör det beläggas med en områdesbestämmelse.

Fågelsjö Gammelgård är mycket välbevarad och har en väldokumenterad historia eftersom många handlingar finns kvar. Gården anlades under 1600-talet, men från den tiden återstår inte längre några byggnader. De äldsta bevarade byggnaderna på gården är från 1700-talet, bland annat en vapensmedja, två logar och en drängstuga. Mangårdsbyggnaden uppfördes 1818 och bestod till början av en timrad parstuga i en våning. Denna byggdes till med en övervåning på 1830-talet och i samband med detta inredes även en festsal i huset.

I huset finns möbler, kläder och husgeråd kvar sedan början av 1900-talet eftersom de sista ägarna låste dörren till huset på julafton 1910 och flyttade tvärs över gården, till ett nybyggt och nymöblerat hus. Detta hus kallas "Amerikahuset" (se bild nedan) eftersom det sägs vara byggt med inspiration från ett amerikanskt hus på ett vykort.

Amerikahuset. Ett stort antal ekonomibyggnader som lador, härbren, bagarstuga och en bössmedja finns också inom området.

Bestämmelser

Områdesbestämmelserna har upprättats för att bevara den kulturhistoriska värdefulla miljön samt tillhörande byggnader.

På grund av områdets kulturhistoriska värde gäller den utökade lovplikten samtliga byggnader inom området. Ny bebyggelse är bygglovspliktig och ska endast i undantagsfall tillåtas. Eventuell ny bebyggelse ska anpassas till kulturmiljön.

I riktning med kap 4, 1 § 2 stycket Miljöbalken, skall bestämmelserna inte utgöra hinder för utveckling av befintlig tätort eller lokalt näringsliv.

Användning av mark

- q** - Området utgör en sådan värdefull kulturmiljö som avses i 8 kap.13 § 1-4 PBL. Användning ska anpassas till bebyggelsens kulturvärden och på platsen traditionell markanvändning ska främjas. Befintlig, kulturhistorisk värdefull bebyggelse ska bevaras.

Administrativa bestämmelser

Utökad lovplikt

Inom området krävs bygglov respektive rivningslov för

- Omfärgning till annan färg, byte av fasadbeklädnad, dörrar, fönster, taktäckningsmaterial eller andra ändringar som väsentligt ändrar byggnadens yttre utseende.
- Uppförande av komplementbyggnader och mindre tillbyggnader samt övriga åtgärder som kan tänkas påverka kulturmiljön eller landskapsbilden.
- Uppföra, bygga till eller på annat sätt utvändigt ändra ekonomibyggnader för jord- och skogsbruk.
- Rivning av byggnad eller del av byggnad.

Placering, utformning, utförande

- Fasader ska vid omfärgning eller förändring utföras med ursprunglig färg eller annat traditionellt material som anknyter till byggnadens karaktär och till byggnadstraditionen på platsen.
- Taktäckning skall utföras med befintligt eller med traditionellt material.

MEDVERKANDE TJÄNSTEMAN

Sofia Nilsson
Planingenjör
2013-02-06

Stefan Norberg
Planingenjör
2015-02-09

REVIDERING

Beskrivning och karta med bestämmelser har upprättats i oktober 2011. Bestämmelseområdets avgränsning har reviderats i februari 2013. Beskrivning och karta med bestämmelser har reviderats vad gäller formalia i februari 2015.

Antagen av kommunstyrelsen i Ljusdals kommun den 4 april 2013 § 110. Laga kraft den 9 februari 2015.